

19.08.2024

Asia/13

§ 463

Helsingin arkkitehtuuriohjelma

HEL 2024-003856 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli designjohtaja Hanna Harris. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Anna Villeneuve, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin arkkitehtuuriohjelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan Helsingin arkkitehtuuriohjelman ja sen 27 toimenpidettä.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Arkkitehtuuripoliittiset ohjelmat linjaavat rakennetun ympäristön laatua ja tarjoavat työkaluja arkkitehtuurin yhteiskunnallisen roolin vahvistamiseen. Suomi on kansainvälisesti ollut pioneeri ensimmäisellä vuonna 1998 julkaistulla ohjelmallaan. Valtakunnallinen ohjelma ”[Kohti kestäväää arkkitehtuuria – Suomen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma 2022 - 2035](#)” on hyväksytty valtioneuvoston kansliassa vuonna 2022.

Myös suomalaiset kaupungit ja kunnat ovat 2000-luvulta alkaen tehneet omia ohjelmiaan. Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 linjataan, että tällä strategiakaudella viedään päätökseen Helsingin arkkitehtuuriohjelma.

Laadukas arkkitehtuuri ja julkisen kaupunkitilan suunnittelu lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia ja Helsingin vetovoimaa. Arkkitehtuurin keinoin ratkotaan myös yhteiskunnallisia haasteita. Helsingin arkkitehtuuriohjelma on keskustelunavaus arkkitehtuurin merkityksestä Helsingissä ja työkalu sen edelleen kehittämiseksi.

Ohjelma on valmisteltu yhteistyössä kaupungin kaikkien toimialojen kesken. Valmistelutyö käynnistyi taustamateriaalin keruulla edellisellä valtuustokaudella. Tämän jälkeen teemoja ja tavoitteita on täydennetty ja tarkistettu kaupunkistrategian 2021 - 2025 mukaisiksi, toimintaympäristön muutokset huomioiden.

Arkkitehtuuriohjelman keskeiset tavoitteet

Arkkitehtuuriohjelman mukaan Helsinki on paikka, joka tarjoaa oivaltaa, ihmisten tarpeisiin vastaavaa arjen arkkitehtuuria. Helsinki rakentaa laadukasta julkista kaupunkitilaa ja hyvää elinympäristöä kaikille helsinkiläisille.

Arkkitehtuuri on Helsingille yksi keino nostaa alueiden imagoa ja ehkäistä syrjäytymistä. Kaupunginosia kehitetään niiden ominaispiirteiden pohjalta. Julkiset rakennukset ovat alueidensa käyntikortteja.

Arkkitehtuuriohjelmassa linjataan, että kaupunki toteuttaa vastuullisesti korkeatasoista arkkitehtuuria, ja käyttää resursseja taitavasti. Kaupunki toteuttaa arkkitehtuurissaan oivaltavia kohteita, jotka ovat ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäviä.

Ohjelmassa todetaan, että Helsinki on kaupunki, joka vaalii ainutlaatuista lähiluontoaan, puistojaan ja merellisyyttään, ja tunnistaa niiden vaikutukset hyvinvointiin ja kaupungin kukoistukseen. Helsinki on kaupunki, joka valjastaa arkkitehtuurin ja rakentamisen osaksi ilmastokriisin ratkaisua ja siihen sopeutumista. Helsinki pitää huolta rakennuksistaan sekä korjaa ja uudistaa niitä taitavasti. Uudisrakentaminen tehdään resurssiviisaaksi ja vikasietoiseksi.

Arkkitehtuuriohjelmassa otetaan kantaa myös arkkitehtuuriin liittyvään viestintään ja osallisuuteen. Ohjelmassa todetaan, että Helsinki kehittää keinoja päästä arkkitehtuuriohjelman tavoitteisiin monipuolisen osallisuuden, uusien suunnittelumetodien ja arkkitehtuurista viestimisen avulla.

Arkkitehtuuriohjelman toimeenpano ja seuranta

Ohjelma viitoittaa Helsingin kaupungin toimintaa ja kutsuu samalla myös muita tahoja vaalimaan laadukasta arkkitehtuuria.

Ohjelmassa on 27 toimenpidettä tavoitteisiin pääsemiseksi. Arkkitehtuuriohjelman toimeenpano on koko kaupungin yhteinen asia. Helsinki nivoo arkkitehtuuriohjelman toteutuksen osaksi kaupungin suunnitteluprosesseja ja ohjelmia. Uusia toimintamalleja pilotoidaan käynnistyvissä hankkeissa ja kokeiluissa.

Ohjelman ensimmäinen seuranta sekä ehdotus sen järjestämisestä jatkossa tuotetaan osana seuraavan kaupunkistrategian valmistelua.

Lopuksi

Käsitellessään kaupunginhallitukselle tehtävää esitystään, kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi viisi vastaehdotusta, jotka on sisällytetty liitteenä olevaan arkkitehtuuriohjelmaan.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Anna Villeneuve, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin arkkitehtuuriohjelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 07.05.2024 § 257

19.08.2024

Asia/13

HEL 2024-003856 T 00 01 01

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle liitteenä 1 olevan Helsingin arkkitehtuuriohjelman ja sen toimenpiteiden hyväksymistä.

Käsittely

07.05.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat designjohtaja Hanna Harris ja yksikön päällikkö Taika Tuunanen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Otto Meri: Poistetaan liitteestä 1 sivulta 12 kohta: Asumisen kohtuuhintaisuus on tärkeää varmistaa ja tilalle: Riittävä asuntotuotanto on tärkeää varmistaa.

Kannattaja: Tarik Ahsanullah

Vastaehdotus 2:

Otto Meri: Poistetaan liitteestä 1 sivulta 12: Kaupungin asuntotuotannossa ei tehdä ikkunattomia asuinhuoneita, eikä Helsinkiin rakenneta alle 20 neliön miniasuntoja.

Kannattaja: Tarik Ahsanullah

Vastaehdotus 3:

Otto Meri: Poistetaan liitteestä 1 sivulta 40: Tontinluovutuksessa voidaan suosia toimijoita, jotka sitoutuvat järjestämään arkkitehtuurikilpailun.

Kannattaja: Tarik Ahsanullah

Vastaehdotus:

Katri Penttinen: Lisätään liitteeseen 1 kohtaan 5.5. toimenpide 1 loppuun: "Samoin kehitetään ratkaisuja, mitkä tukevat seniori-ikäisten hyvää elämää ja omatoimisuutta."

Kannattaja: Tarik Ahsanullah

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Tarik Ahsanullah: Muutetaan liitteeseen 1 kohta 2.3.2 muotoon: "Hel-

sinki selvittää asuntorakentamisen laatuohjauksen kehittämistä. Laatuohjauksella ei lähtökohtaisesti tiukenneta kaavamääräyksiä. Laatuohjausta tehdään myös yhteistyössä markkinatoimijoiden kanssa ja siihen panostetaan erityisesti rakennuslupavaiheessa."

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus 1:

Saana Rossi: Lisätään liitteeseen 1 johdantoon maininta maisema-arkkitehtuurista: "Arkkitehtuurin ja maisema-arkkitehtuurin keinoin ratkotaan myös yhteiskunnallisia haasteita."

Kannattaja: Sami Kuusela

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Saana Rossin vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Saana Rossi: Lisätään liitteeseen 1 kohtaan 2 luvun introon maininta pihoista: "Laadukas helsinkiläinen arkkitehtuuri on kaikille kaupunkilaisilla tarkoitettuja toimivia, kestäviä ja kauniita rakennuksia: kirjastoja, kouluja, päiväkoteja, uimahalleja ja koteja sekä näiden toimintoja tukevia pihoja."

Kannattaja: Sami Kuusela

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Saana Rossin vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 3:

Saana Rossi: Lisätään liitteeseen 1: Lukuun viisi lisätään omaehtoista kaupunkikulttuuria kuvaava toimenpide. Nyt vuorovaikutteisuutta kuvaavan luvun toimenpiteet ovat hyvin kaupunkivetoisia.

Lisäys lukuun 5: "Kaupunki mahdollistaa omaehtoisen kaupunkikulttuurin ja asukastoiminnan näkymisen kaupunkikuvassa. Mahdollisuuksista ottaa aktiivista roolia oman lähiympäristön kehittämisestä viestitään saavutettavasti."

Kannattaja: Sami Kuusela

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Saana Rossin vastaehdotuksen 3 mukaan muutetun ehdotuksen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Otto Meren vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutettuna

19.08.2024

Asia/13

Jaa-äännet: 8

Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Otso Kivekäs, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Kalle Pusa, Saana Rossi, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 4

Tarik Ahsanullah, Otto Meri, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Tyhjä: 1

Katri Penttinen

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen äänin 8-4 (1 tyhjä).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Otto Meren vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Otso Kivekäs, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Saana Rossi, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 6

Tarik Ahsanullah, Otto Meri, Katri Penttinen, Kalle Pusa, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen äänin 7-6.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Otto Meren vastaehdotuksen 3 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Otso Kivekäs, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Kalle Pusa, Saana Rossi, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 4

Tarik Ahsanullah, Otto Meri, Katri Penttinen, Risto Rautava

Tyhjä: 1

Mika Raatikainen

19.08.2024

Asia/13

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen äänin 8-4 (1 tyhjä).

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Tarik Ahsanullahin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 1

Tuomas Nevanlinna

Ei-äännet: 11

Tarik Ahsanullah, Eveliina Heinäluoma, Otso Kivekäs, Sami Kuusela, Otto Meri, Katri Penttinen, Kalle Pusa, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Saana Rossi, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 1

Mia Haglund

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Tarik Ahsanullahin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 11 - 1 (1 tyhjä).

23.04.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Hanna Harris, designjohtaja, puhelin: 09 310 27932
hanna.harris(a)hel.fi

Taika Tuunanen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 22289
taika.tuunanen(a)hel.fi